

روش های محاسبه مطالبات مشکوک الوصول به همراه مثال:

۱) روش درصدی از حسابهای دریافتنی

۲) روش درصدی از فروش های نسبه

۳) روش تجزیه سنی حسابهای دریافتنی

۴) روش بررسی موردی

۱- روش درصدی از حسابهای دریافتنی :

براساس این روش در پایان دوره مالی معمولاً درصدی از حسابهای دریافتنی باتوجه به تجارب سالهای گذشته به عنوان ذخیره مطالبات مشکوک الوصول اختصاص می یابد.

مثال: مانده حسابهای دریافتنی موسسه بازرگانی ایران در پایان دوره مالی ۱۴۰۰۰۰۰۰ ریال است. این موسسه همه ساله معادل ۵ درصد مانده حسابهای دریافتنی خود برای مطالبات مشکوک الوصول ذخیره در نظر می گیرد. مطلوب است محاسبه وثبت ذخیره لازم برای حسابهای دریافتنی ؟

$$۱۴۰۰۰۰۰۰ * ۵\% = ۷۰۰۰۰۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۷۰۰۰۰۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۷۰۰۰۰۰۰

تذکر اول : هزینه مطالبات مشکوک الوصول یک حساب موقت و سود و زیانی است و لازم است در پایان دوره مالی به منظور رعایت اصل تطابق (تخصیص) باید به سود/زیان بسته شود. این هزینه در دردیف هزینه های عمومی و اداری به سود و زیان منتقل میشود.

تذکر دوم : حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول دارای مانده بستانکار است و به منظور رعایت اصل واقعیت می بایستی درترازنامه درردیف داراییهای جاری به صورت گاهنده در زیر حساب های دریافتنی نوشته شود.

۲- روش درصدی از فروش های نسبه :

مطابق این روش در پایان دوره مالی درصدی از فروش های نسبه موسسه جهت مطالبات مشکوک الوصول در نظر گرفته میشود.

مثال : مجموع فروش های سالانه موسسه ای ۱۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال است که ۳۰ درصد آن نقد و مابقی نسبه است. این موسسه همه ساله معادل ۳ درصد فروش های نسبه خود را برای مطالبات مشکوک الوصول ذخیره در نظر می گیرد. مطلوب است محاسبه وثبت ذخیره لازم ؟

$$۱۶۰۰۰۰۰۰۰ * ۷\% = ۱۱۲۰۰۰۰۰۰$$

$$۱۱۲۰۰۰۰۰۰ * ۳\% = ۳۳۶۰۰۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۳۳۶۰۰۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۳۳۶۰۰۰۰

۳- روش تجزیه سنی حسابهای دریافتنی :

در این روش عمر حسابهای دریافتنی مورد بررسی قرار می گیرد. معمولاً احتمال وصول مطالباتی که مدت زمان طولانی از سر رسیدشان سپری شده است کم و غالباً ناممکن است.

مثال : موسسه ای جهت در نظر گرفتن ذخیره مطالبات مشکوک الوصول روش تجزیه سنی را مورد استفاده قرار می دهند . جدول زیر حسابهای دریافتنی موسسه همچنین مدت سیری شده از سر رسید را نشان می دهند.

جواب :

$$۱۰۰ = ۵\% * ۲۰۰۰$$

$$۵۰۰ = ۱۰\% * ۵۰۰۰$$

$$۲۰۰ = ۲۰\% * ۱۰۰۰$$

$$۲۰۰۰ = ۵۰\% * ۴۰۰۰$$

$$۲۸۰۰ = ۱۰۰ + ۵۰۰ + ۲۰۰ + ۲۰۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۲۸۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۲۸۰۰

تعدیل مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول در پایان دوره مالی به این شکل است که : این حساب یک حساب دائمی و تراز نامه ای است یعنی مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول در پایان دوره مالی می بایستی تعدیل و به روز شود سپس به دوره مالی بعد انتقال یابد.

۴- روش بررسی موردی :

تقریباً بهترین روش برای محاسبه ذخیره لازم برای مطالبات مشکوک الوصول به این صورت است که حسابهای دریافتنی موسسه مورد به مورد تجزیه و تحلیل شده و برای هر یک میزان مشخصی جهت مطالبات مشکوک الوصول منظور می گیرد. مثال : جدول زیر حسابهای دریافتنی موسسه ای را به تفکیک نشان می دهد . همچنین درصد لازم برای مطالبات مشکوک الوصول نیز مطرح شده است . باتوجه به اطلاعات مطرح شده مطلوب است محاسبه ذخیره لازم برای مطالبات مشکوک الوصول ؟

درصد امکان وصول مبلغ طلب نام مشتری

۱۰۰٪ ریال ۱،۲۰۰،۰۰۰ موسسه رهنما

۷۵٪ ریال ۸۰۰،۰۰۰ سعیدی

۹۰٪ ریال ۵۰۰،۰۰۰ حمیدی

۸۰٪ ریال ۱،۰۰۰،۰۰۰ مرادی

۱۰۰٪ ریال ۱،۵۰۰،۰۰۰ بازرگانی کاوه

جواب :

$$۲۰۰۰۰۰ = ۲۵\% * ۸۰۰۰۰۰$$

$$۵۰۰۰۰ = ۱۰\% * ۵۰۰۰۰۰$$

$$۲۰۰۰۰۰ = ۲۰\% * ۱۰۰۰۰۰۰$$

$$۴۵۰۰۰۰ = ۲۰۰۰۰۰ + ۵۰۰۰۰ + ۲۰۰۰۰۰$$

هزینه مطالبات مشکوک الوصول ۴۵۰۰۰۰

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ۴۵۰